

Алгоритм дій від ДСНС у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога»

1. Відповідальна особа у разі надходження сигналу вмикає наявну систему оповіщення закладу.
2. Вчитель миттєво але спокійно сповіщає учнів (словесно) про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації та припинення заняття.
3. Відповідальна особа разом із вчителями має скоординувати хід евакуації учнів від класу до захисної споруди (укриття).
4. Класи, в яких викладають вчителі, мають бути організовані для негайного пересування двома колонами в приміщенні класу та швидкого залишення кабінету. За можливості учні самоорганізуються для залишення кабінету та руху до захисної споруди. При обмеженому просторі для пересування учні залишають приміщення групами.
5. Відповідальні за евакуацію особи повинні знаходитись у заздалегідь визначених місцях та допомогти в організації та регулюванні швидкого руху до захисної споруди. Молодшим класам (1 або 2 класи) необхідно надати помічників.
6. Медичний працівник повинен знаходитись у відведеному для нього місці для швидкого надання медичної допомоги.
7. Відповідальні за евакуацію особи повинні знаходитися біля виходу із захисної споруди для здійснення контролю за порядком укриття учасників освітнього процесу та швидкого реагування у разі, якщо виявиться, що хтось відсутній.
8. Учні або цілі класи, які знаходяться на подвір'ї закладу, під час сигналу тривоги повинні рухатися під наглядом вчителя або самостійно до захисної споруди.
9. У середині захисної споруди відповідальні особи повинні забезпечити, щоб учні швидко та обережно зайняли **свої місця**. Після того як усі учні займуть свої місця відповідальний за клас (вчитель, який проводив урок або класний керівник) повинен перевірити наявність усіх учнів та доповісти відповідальній особі за збір інформації.
10. Під час перебування в захисній споруді вчителі та відповідальні особи повинні провести заходи, щоб заспокоїти дітей та всіх, хто знаходиться в ній.
11. У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога » до початку занять учасники освітнього процесу мають перебувати в укритті або безпечному місці, а початок занять розпочинати через 30 хвилин після відбою повітряної тривоги.
12. **Якщо тривога не закінчилася вранці до 9.00 години, то у закладі освіти організовується у цей день дистанційне навчання.**

Якщо батьки хочуть забрати під час тривоги дитину з укриття – педагогічний працівник не має права передавати їм дитину.

Якщо тривога застала педагогічного працівника перед початком робочого дня

Якщо працівник має змогу швидко за 5-7 хвилин дістатися до закладу освіти і в закладі освіти є укриття, то працівник переміщується до укриття закладу освіти.

Якщо у закладі освіти немає укриття, то працівник закладу має переміститися до найближчого до нього укриття за місцем його перебування.

Після відбою «Повітряної тривоги» працівник має прибути до закладу освіти через 30 хвилин.

Дії батьків до та під час повітряної тривоги

Щоб підготуватися до можливої повітряної тривоги

[ЮНІСЕФ рекомендує](#) батькам:

- долучитися до каналу комунікації закладу освіти між адміністрацією закладу та учасниками освітнього процесу, щоб володіти оперативною та необхідною інформацією у разі повітряної тривоги;
- надати керівництву закладу свої контакти, контакти тих, хто може забирати дитину зі школи, деталі стану здоров'я дитини, зокрема про особливі потреби дитини. Також поінформуйте дитину, щоб вона знала свій резус-фактор та групу крові, свої хронічні хвороби, а також ваші контакти;
- скласти евакуаційний рюкзак, у якому має бути: записка від батьків, у якій вказано прізвище, ім'я, по батькові дитини, дата народження, адреса проживання, контакти батьків, сімейне фото (за можливості й, бажано, з підписами, хто на ньому зображений). Також варто зазначити в цій записці резус-фактор та групу крові дитини; питна вода; сухе печиво; одноразовий набір необхідних ліків, якщо дитина їх приймає систематично з конкретною інструкцією щодо особливостей прийому; засоби особистої гігієни: серветки, платочки, туалетний папір тощо.

Якщо під час повітряної тривоги дитина перебуває в закладі освіти

Батьки не можуть забрати дитину з укриття під час повітряної тривоги, а педагог, відповідно, не має права відпустити дитину з укриття навіть на прохання батьків. До завершення повітряної тривоги дитина повинна залишатися в укритті. Адже так батьки наражають на небезпеку і себе, й дитину. Якщо тривога триває понад 2-3 години, а батьки наполягають на перебуванні дитини в домашньому укритті та беруть на себе відповідальність за збереження її життя, то, **як виняток**, педагог реєструє дитину в журналі обліку, батьки засвідчують своїм підписом і забирають дитину,.

Пунктами 15-16 [Порядку заповнення та перебування в спорудах фонду захисних споруд цивільного захисту](#) (Витяг із Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджений наказом МВС від 09.07.2018 № 579) визначено, що вихід із захисної споруди здійснюється тільки якщо надійшла інформація про відсутність небезпеки (після уточнення ситуації в районі споруди), а також у випадках вимушеної евакуації.

Вимушена евакуація зі споруди фонду захисних споруд проводиться, якщо:

- відбулося пошкодження споруди, що виключає подальше перебування в ній осіб, які укриваються;
- відбулося затоплення споруди;
- сталася пожежа у споруді та утворилися в ній небезпечні концентрації шкідливих газів;
- було досягнуто граничних параметрів внутрішнього повітряного середовища, наприклад, в укритті суттєво знизився рівень кисню або у повітря є якісь небезпечні речовини.

Класні керівники в такій ситуації обов'язково мають поцікавитися, чи дісталася дитина додому

Якщо повітряна тривога трапилася дорогою до/із закладу освіти

Якщо повітряна тривога застає здобувача дорогою до чи з закладу освіти. Наводимо батькам ці рекомендації трохи трансформовані:

- оберіть із дитиною безпечний шлях до школи та у зворотному напрямку (тобто складіть своєрідний маршрут руху), далі оберіть укриття, які дитина зможе використовувати дорогою в разі сигналу повітряної тривоги;
- поясніть дитині, щоб вона рухалася тільки за складеним маршрутом, не зупинялася і нікуди не звертала;
- наголосіть дитині, що якщо немає можливості швидко дійти до школи або дому під час сигналу повітряної тривоги, щоб дитина прямувала до визначеного вами укриття і перебувала всередині укриття, а не біля його входу;
- навчіть дитину не торкатися оголених електричних дротів, невідомих предметів, проговоріть правила мінної безпеки.
- повідомте класного керівника про місцеперебування дитини або попросіть дитину це зробити.
- Після відбою «Повітряної тривоги» заняття у закладі освіти розпочнуться через 30 хвилин.

Що робити учасникам освітнього процесу, якщо не встигли добігти до укриття під час обстрілу: поради ДСНС

Якщо не було часу добігти до укриття, [ДСНС радить](#):

- негайно перейти в приміщення без вікон або скористатися правилом двох стін (перша стіна бере на себе силу вибуху, друга – руйнування);
- якщо виникла пожежа чи пошкодження будинку – зателефонувати 101, вказавши точну адресу, поверх та покинути небезпечне місце;
- якщо в будинку стався вибух – слід якнайшвидше самостійно залишити будівлю та залишити двері відчиненими, щоб рятувальники не зрізали їх.

Якщо почули сигнал оповіщення (сирени), перебуваючи вдома:

1. Ввімкнути телевізор чи радіоприймач і уважно прослухати інформацію про характер тривоги;
2. За можливості попередити сусідів і самотніх людей, що мешкають поруч;
3. Швидко одягнутися та одягнути дітей, перевірити наявність пришитих з внутрішньої сторони одягу у дітей дошкільного віку нашивок, на яких зазначено: прізвище, ім'я, по батькові, адреса, вік, номери телефонів батьків;
4. Закрити вікна, вимкнути усі електричні та нагрівальні прилади, перекрити газ, загасити печі, вимкнути світло (автоматичну коробку, рубильник тощо);
5. Взяти «тривожну валізу» (індивідуальні засоби захисту, запас продуктів і води, особисті документи, кишеньковий ліхтар) та найкоротшим шляхом прямувати до найближчої захисної споруди чи укриття.

Дії вчителя під час сигналу «Повітряна тривога»:

<https://www.unicef.org/ukraine/media/24756/file>

1. Під час тривоги пріоритетом є збереження життя і здоров'я.

2. Під час сигналу вчителі повинні діяти відповідно до **затвердженого алгоритму**, не очікуючи додаткових інструкцій. Їхнє головне завдання — негайно відвести учнів до укриття.

3. Заборонено ігнорувати будь-який сигнал тривоги: повітряної, мінної, хімічної, радіаційної тощо, незалежно від джерела повідомлення. Принцип однаковий: спочатку евакуація дітей, потім – з'ясування обставин, характеру та ступеню загрози.

4. Функції учителя чи особи, відповідальної за переміщення учнів до/з укриття:

- Після сигналу оповіщення про початок повітряної тривоги організує переміщення учнів до укриття;
- Контролює відсутність дітей у приміщенні школи та присутність у сховищі;
- Після оголошення про відбій сигналу організує повернення дітей до запланованих заходів;
- Перевіряє присутність учнів у приміщеннях закладу освіти після завершення небезпеки.
- Зупиніть навчальне заняття, спокійно згуртуйте дітей та повідомте їх про загрозу.
- Нагадайте учням про брак часу, тому дозвольте брати з собою тільки за-здалегідь складені речі та верхній одяг.
- Візьміть паперовий/електронний журнали. Завжди якнайшвидше позначайте в ньому відсутніх, учнів, яких раніше забрали батьки, хто пішов до медпункту, в туалет тощо. Це допоможе орієнтуватися в ситуації.
- Покладіть до журналу теку з важливою інформацією щодо учнів: контакти батьків чи опікунів, дані про особливості здоров'я дітей.
- Вирушайте до укриття шляхом, узгодженим з адміністрацією школи, орієнтуючись за планом евакуації, що має бути в кожному приміщенні.
- Необхідно організувати пересування двома колонами в приміщенні класу та швидко залишити кабінет.
- Якщо під час уроку в класі є два педагога, один має очолювати колону учнів, а другий йти останнім. Так простіше контролювати весь клас.
- Повідомте батьків про переміщення дітей до укриття через вайбер-групу. В укритті перевірте учнів за списком, переконайтеся, що всі діти прибули. Якщо когось бракує, відразу повідомте адміністрацію, а не шукайте дитину самостійно. У школі мають бути особи, відповідальні за відсутність в ній людей у випадку сигналу небезпеки.
- Подбайте про дітей з особливими освітніми потребами, якщо поруч немає окремого педагога. Проводьте з такими учнями навчання та бесіди, моделюйте швидко та спокійне переміщення до укриття, спеціальне місце та заходи, що будуть здійснюватися в укриттях.
- У разі необхідності, надавати учням медичну допомогу має медичний працівник.

ЩО РОБИТИ ВЧИТЕЛЮ ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

1. Допоможіть учасникам освітнього процесу швидко та спокійно зайняти місця. Надавайте підтримку та вживайте заходів для комфортного та спокійного перебування в укритті дітей і дорослих.

2. Пам'ятайте, що ваш пріоритет під час тривоги — психологічна стабільність учнів. Виходячи з цього, ухваліть рішення, що саме дозволить досягти мети

3. За наявності досвіду та обладнання можна продовжити урок в укритті, допомогти з домашнім завданням, запропонувати дітям позаурочні активності.

4. **Пам'ятайте, що під час повітряної тривоги заборонено відпускати дитину додому на прохання батьків чи навіть у їхньому супроводі.**